

**КОМІСІЯ
З МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ВІДНОСИН ГРОМАДСЬКОЇ РАДИ
ПРИ МІНІСТЕРСТВІ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ**

вул. І.Франка, 19, м. Київ, 01601, тел.: +38 (044) 390-57-88, факс +38 (044) 390-57-80, e-mail: kmv_mku@ukr.net

№ 28-01

від 18 червня 2015р.

**Голові Одеської обласної
національно-культурної
румунської асоціації
«Бессарабія»
Попеску А.**

щодо звернення про об'єднання
загальноосвітніх програм

Шановний пане Анатоліє!

Від імені Комісії з міжнародних відносин Громадської ради при Міністерстві культури України дозвольте засвідчити Вам нашу глибоку повагу та повідомити про наступне.

Під час проведення восьмого засідання комісії 04 червня 2015 року, члени комісії розглянули ваше звернення від 27 травня стосовно питання щодо об'єднання двох окремо діючих навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів з румунською та молдовською мовою навчання.

Правове регулювання етнічних та міжетнічних відносин в Україні здійснюється відповідно до міжнародних зобов'язань України та положень внутрішнього законодавства.

Цим листом бажаємо повідомити Вам, що у відповідності до Постанови Кабінету міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики», комісія з міжнародних відносин є консультативно – дорадчим органом Міністерства культури України та має діяти виключно в правовому полі національного законодавства.

Україна є країною - засновницею ООН, в Статуті якої закріплено основні засади міжнародного права. Право націй на самовизначення є одним з головних принципів міжнародного права, а етнічний принцип має безпосереднє відношення до права народів на самовизначення, включаючи право вільного вибору та розвитку свого соціально-політичного статусу, збереження мови та культурної самобутності.

Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН 1970 р. це право було найбільш повно сформульовано: «Всі народи мають право вільно визначати, без втручання ззовні, свій політичний статус та здійснювати свій економічний, соціальний та культурний розвиток, а кожна держава зобов'язана поважати це право відповідно до положень Статуту».

Загальна декларація прав людини 1948 року проголосила освіту правом людини. Крім цього, зобов'язання України щодо прав людини, включаючи, зокрема, свободу від дискримінації є основоположними.

Забезпечення освітніх потреб національних меншин та народів є одним з пріоритетних завдань під час формування державної політики в галузі етнонаціональних відносин.

Правовою основою формування державної політики щодо забезпечення освітніх потреб етнонаціональних спільнот є Декларація «Про державний суверенітет України», Конституція України, закони України «Про національні меншини в Україні», «Про мови», «Про освіту», «Про позашкільну освіту», а також деякі інші законодавчі акти.

Національне законодавство і практика регулювання діяльності в сфері забезпечення прав національних меншин та народів на освіту будуються у відповідності до міжнародних стандартів у цій сфері, викладених у Загальній декларації прав людини, Рамковій конвенції про захист національних меншин, Європейській хартії регіональних мов або мов меншин, Гаазьких рекомендації з прав національних меншин на освіту та Ословські рекомендації щодо мовних прав національних меншин.

Ст. 4 Декларації ООН щодо прав осіб, які належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин, п. 34 Документа Копенгагенської наради Конференції з питань людського виміру НБСЄ, Ст. 14 Рамкової конвенції про захист національних меншин, Ст. 5 Конвенції ЮНЕСКО проти дискримінації в галузі освіти, надають гарантії щодо створення можливості для національних меншин вивчати рідну мову або навчатися рідною мовою та проголошують право меншин підтримувати свою колективну самобутність через засоби рідної мови.

Вільне використання мов у приватному і суспільному житті відповідно до принципів, проголошених у Міжнародному пакті Організації Об'єднаних Націй про громадянські і політичні права, та духу Конвенції Ради Європи про захист прав і основоположних свобод людини є невід'ємним правом кожної людини.

Відповідно до ст.3. Рамкової конвенції про захист національних меншин, кожна особа, яка належить до національної меншини, має право вільно вирішувати, вважатися їй, чи не вважатися такою, і таке рішення або здійснення прав у зв'язку з ним не повинно зашкоджувати такій особі.

Українська держава визнає молдавську етнонаціональну спільноту, як національну меншину, яка утворилась та проживає на території України та має право на самостійне визначення своєї етнічної ідентичності та використання мови, яку вона вважає рідною або притаманною цій спільноті.

Вільний розвиток і рівноправність усіх національних мов, висока мовна культура є основою духовного взаєморозуміння, культурного взаємозбагачення і консолідації суспільства. Держава Україна, відповідно до своїх міжнародних зобов'язань повинна гарантувати використання цього права усіма етнонаціональними спільнотами, які проживають в Україні, включаючи молдавську мовну меншину.

Відповідно до ст.1 Декларації прав національностей України, Україна гарантує всім народам, національним групам, громадянам, що проживають

на її території, рівні політичні, економічні, соціальні та культурні права, а також бере на себе обов'язок створювати належні умови для розвитку всіх національних мов і культур (ст.2) та гарантує право вільного користування рідними мовами в усіх сферах суспільного життя, включаючи освіту, виробництво, одержання і розповсюдження інформації (ст.3).

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про національні меншини в Україні», впливає пряме зобов'язання представників усіх етнонаціональних спільнот, які проживають в Україні, включаючи румунську, дотримуватись Конституції та законів України, та окрім збереження державного суверенітету та територіальної цілісності України, поважати мови, усіх національних меншин України, до яких, також відноситься і молдовська етнонаціональна спільнота.

Крім того, держава Україна, під час здійснення своєї внутрішньої та етнонаціональної політики керується виключно національним законодавством та взятими на себе міжнародними зобов'язаннями.

Рішення Конституційного Суду Республіки Молдова щодо статусу румунської мови як державної ніяким чином не зобов'язує державу Україну до його виконання.

Молдовська етнонаціональна спільнота послідовно викладає та обстоює відповідні потреби у навчанні молдовською мовою. Олімпіада з мов національних меншин проводиться також і молдовською мовою, відповідно до положень міжнародного законодавства, яке ставить перед державами вимогу приділяти належну увагу освітнім потребам національних меншин. Тому що держава Україна повинна знаходити дієвий підхід до прав меншин на освіту та у разі необхідності вживати особливих заходів для активного впровадження прав на навчання мовою меншини.

У відповідності до вищевикладеного у цьому листі, молдовська етнонаціональна спільнота, а також волохи, мараморошани, буковинці, молдовани та бесарабці, перелічені у вашому зверненні, мають гарантоване право вільно та самостійно вирішувати яку мову необхідно використовувати під час навчання, тому що освіта є надзвичайно важливою у справі збереження та поглиблення самотутності осіб, які належать до національних меншин.

Зважаючи на вищевикладене, члени комісії з міжнаціональних відносин хотіли б застерегти та поінформувати Вас про те, що позиція Одеської обласної національно-культурної румунської асоціації «Бессарабія», викладена у вашому зверненні, може розглядатись як спроба зовнішнього втручання, навмисне перешкоджання здійсненню права молдовської мовної меншини на користування рідною мовою та порушення права на збереження культурної самотутності молдовської етнонаціональної спільноти.

Відповідно до ст. 27 Міжнародного пакту про цивільні та політичні права 1966 р., національним меншинам не може бути відмовлено у праві користуватися своєю культурою, сповідати свою релігію і користуватися рідною мовою.

Відповідно до ст.161 Кримінального кодексу України, «умисні дії, спрямовані на розпалювання національної, расової чи релігійної ворожнечі та ненависті, на приниження національної честі та гідності, або образа почуттів громадян у зв'язку з їхніми релігійними переконаннями, а також пряме чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих привілеїв громадян за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками» є злочином.

Тому заклики до об'єднання діючих навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів можуть розглядатись як спроби розпалювання міжнаціональної ворожнечі за мовною ознакою між молдовськими та румунськими етнічними спільнотами України.

З метою знаття напруження навколо питання доцільності об'єднання двох навчальних програм для загальноосвітніх навчальних закладів з румунською та молдовською мовою навчання в Україні до розв'язання проблематики цього питання необхідно залучити представників владних органів та громадянського суспільства, як регіонального так і центрального рівнів.

Виходячи з вищевикладеного, члени комісії доручили Голові комісії направити офіційні звернення до експертів та відповідних органів державного та місцевого самоврядування з метою надання оцінки ситуації та з'ясування офіційної позиції щодо Вашого звернення.

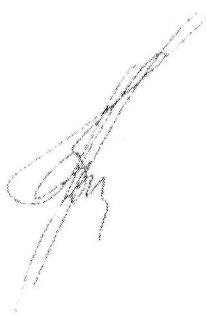
Крім цього, після отримання відповідей та експертних висновків, Комісія з міжнаціональних відносин ГР при Міністерству культури України, звернеться до профільного Департаменту Міністерства з пропозицією щодо проведення «круглого столу» із залученням експертів та сторін, зацікавлених у знятті напруженості щодо питань, викладених у вашому зверненні.

Про результати Вас буде поінформовано додатково.

Додаток:1. Протокол № 8 від 05 червня 2015 року з додатками на 4 арк в 1 прим;

З повагою

Голова комісії

Л.О. АБРАМОВИЧ